

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Acció Climàtica,
Alimentació i Agenda Rural**

**SISTEMA INTEGRAL DE GESTIÓ DE
LES EXPLOTACIONS RAMADERES
(SIGE)
PER A LES GRANGES BOVINES**

Montserrat Álamos López
Cap del Servei d'Ordenació Ramadera

13 de novembre de 2023

SIGE – NORMATIVA BOVINA

Reial decret 1053/2022, pel qual s'estableixen normes bàsiques d'ordenació de les granges bovines.

- D'aplicació a totes les explotacions bovines dels grups II, III i IV (és a dir, **totes les que superin les 20 URM de capacitat= 20 vaques descomptant la reposició**).
EXCLOSES les explotacions extensives !!

- **Entra en vigor: 1 de gener de 2024 (noves i existents)**

No oblidar: Decret 40/2014 d'ordenació de les explotacions ramaderes a catalunya aplica a a totes les explotacions.

SIGE – Actualització

S'haurà d'actualitzar, almenys, cada cinc anys i, en qualsevol cas, sempre que l'explotació modifiqui substancialment les seves instal·lacions o pràctiques de maneig i quan es produeixi un canvi a la normativa vigent que afecti algun dels assumptes inclosos al SIGE.

SIGE – RESPONSABILITAT (I)

És **responsabilitat** de la persona titular de la granja l'elaboració i manteniment del SIGE,

amb **l'assessorament** del veterinari d'explotació que serà l'encarregat d'elaborar, els apartats relacionats amb sanitat, benestar animal, higiene i bioseguretat
(PLA SANITARI INTEGRAL + PLA DE BENESTAR ANIMAL)

El SIGE haurà de mantenir-se documentat i degudament actualitzat a la granja **a la disposició** de l'autoritat competent (DACC), davant qualsevol visita o a sol·licitud d'aquesta.

SIGE – OBJECTIUS

- Compilar, unificant, de forma simplificada, tota la documentació necessària per al correcte funcionament de les granges.
- Simplificar i donar coherència als diferents plans que han d'aplicar-se a la granja.
- Constituir una eina per al/ a la ramader/a que serveixi d'ajuda per planificar i organitzar el funcionament de la granja, per prendre decisions a l'hora de definir els plans d'acció dels diferents àmbits de la granja assegurant el compliment dels requisits normatius.

**No és un document addicional
ni implica uns requisits addicionals elevats**

SIGE – AVANTATGES

- Complir amb els requisits de rendibilitat establerts per al ramader i els requisits legals i reglamentaris.
- Permet la integració, al mateix nivell d'importància, de totes les exigències normatives i productives (Sanitat animal i bioseguretat, Higiene de la producció primària, Seguretat alimentària, Medi ambient, Benestar animal, Utilització d'antimicrobians i Gestió productiva de la granja)
- Permet reduir la documentació, amb una millor coordinació d'objectius, més fiabilitat en l'aplicació dels procediments i facilita el desenvolupament de les auditories i inspeccions.
- Millora la participació i les tasques del personal.
- Facilita el seguiment, el mesurament i l'anàlisi.

SIGE BOVÍ – CONTINGUT MÍNIM (I)

- ✓ **Identificació del veterinari d'explotació.**
- ✓ **Pla sanitari integral de les explotacions ramaderes (PSI)**
 - ✓ Mesures relatives a la higiene i la bioseguretat.
 - ✓ Pla de vigilància i control de paràsits interns i externs.
 - ✓ Protocol de vigilància de l'estat sanitari dels animals que inclogui, com a mínim, la vigilància passiva de les malalties de declaració obligatòria en funció de l'espècie, sistema d'explotació, infraestructures disponibles, historial previ de malalties presents a l'explotació i l'epidemiologia de la zona i de l'estat.
 - ✓ Pla de vacunació.
 - ✓ Pla d'ús racional dels medicaments veterinaris.
 - ✓ En el cas d'explotacions per a llet, Pla de compliment i control d'higiene de la llet.
 - ✓ Pla sanitari de la ADS (en cas que el veterinari de l'explotació no digui el de l'ADS).

REGISTRE D'ACTUACIONS I RECOMANACIONS.

SIGE BOVÍ – CONTINGUT MÍNIM (II)

- ✓ **Pla de benestar animal (a les granges de més de 5 UBM)**
 - ✓ Descripció de les condicions estructurals i ambientals de l'explotació.
 - ✓ Avaluar els factors de risc per al benestar animal (que ha d'incloure el risc de desastres naturals (inundacions, terratrèmol, incendis
 - ✓ Pla d'acció amb mesures a adoptar sobre els riscos identificats.

Explotacions noves i existents:

Obligació del disposició de pla de benestar animal: 8 de març de 2027, amb alguna excepció.

Pla de benestar animal abans de 2027

- l'autoritat competent podrà autoritzar l'ús d'aparells que produeixin descàrregues elèctriques amb les següents finalitats:
 - Ensinistrar als animals, durant el període mínim indispensable per a això. No estarà permès l'ús dels aparells esmentats en femelles gestants i durant el període perinatal
 - Obtenir semen. La utilització d'aparells que produeixin descàrregues elèctriques a aquest efecte es farà sota la supervisió del veterinari d'explotació, per personal format específicament. En el Pla de benestar animal s'inclourà la durada i la freqüència d'utilització d'aquesta tècnica i, si és el cas, l'ús d'analgèsics.
 - Mantenir als animals en un espai determinat.

- Per a fer ús de les excepcions anteriors, l'explotació haurà de disposar d'un Pla de benestar animal, en el qual el veterinari d'explotació hagi establert les condicions i paràmetres d'ús dels equips, incloent-hi l'ajust per a cada animal si fos necessari.

SIGE BOVÍ – CONTINGUT MÍNIM (II)

- ✓ **Pla de formació en matèria de benestar animal, medi ambient i maneig dels animals**
- ✓ **Pla de gestió ambiental**
 - ✓ Mesures per a l'optimització de l'ús de l'aigua i energia.
 - ✓ Mesures pel control de sorolls, partícules, pols i olors.
 - ✓ Pla de gestió de residus
 - ✓ Pla de producció i gestió de dejeccions

**PROPOSTA
D'UN MODEL
DE SIGE**

PROPOSTA DE MODEL SIGE BOVÍ

El MAPA ha publicat al seu web un model orientatiu perquè cada granja elabori el seu propi SIGE d'acord amb les seves característiques particulars.

Ordenación sectorial bovino

En esta página se puede consultar la normativa y otra documentación relativa a la ordenación de las explotaciones bovinas.

Normativa y documentación

- [Real Decreto 1053/2022, de 27 de diciembre, por el que se establecen normas básicas de ordenación de las granjas bovinas.](#)
- [Corrección de errores del Real Decreto 1053/2022, de 27 de diciembre, por el que se establecen normas básicas de ordenación de las granjas bovinas.](#)
- [Acuerdo de mesa: Adopción valores de equivalencia UGM en ganado bovino.](#)
- [Principales cuestiones que introduce el RD 1053/2022 \(infografía\).](#)
- [Documento preguntas y respuestas RD 1053/2022.](#)
- [Modelo de Sistema Integral de Explotaciones Ganaderas \(SIGE\) - Sector bovino.](#)
- [Modelo de Sistema Integral de Explotaciones Ganaderas \(SIGE\) - Sector bovino - Formato Excel](#)

https://www.mapa.gob.es/es/ganaderia/temas/produccion-y-mercados-ganaderos/ordenacion_sectorial/ordenacion-bovino.aspx

PROPOSTA DE MODEL SIGE

A Catalunya es té previst treballar en l'elaboració d'un model de SIGE específic per a les granges bovines, tal com s'ha treballat per a les granges avícoles i s'està treballant per a les granges porcines (DACC, Consell de Col·legis de veterinaris de Catalunya, amb la col·laboració del CESAC).

Descripció de les condicions estructurals i ambientals de la granja

- ✓ Condicions generals (capacitat, naus, metres quadrats útils, etc.)
- ✓ Equipaments (luxímetre, termòmetre, sonòmetre, rampes descàrrega, etc.)
- ✓ Alimentació i abeurat
- ✓ Maneig
- ✓ Inspeccions que es realitzen diàriament
- ✓ Condicions ambientals
 - Temperatura
 - Humitat
 - Gasos
 - Il·luminació
 - Energia i aigua
- etc,...

Nom del/de la veterinari/a d'explotació i relació contractual amb l'explotació

Descripció de les competències del personal de l'explotació:

- ✓ Personal que treballa en l'explotació. Organigrama de treball.
- ✓ Tasques i responsabilitats encomanades a cadascun d'ells.
- ✓ Tasques i responsabilitats del veterinari d'explotació.
- ✓ Pla d'execució de les tasques i pla de visites zoosanitàries.

**MODEL SIGE – Contingut mínim – PLA D’HIGIENE I BIOSEGURETAT
PLA DE NETEJA, DESINFECCIÓ, DESINSECTACIÓ I DESRATITZACIÓ DE LES
INSTAL·LACIONS DOCUMENTAT. PLA SANITARI INTEGRAL (PSI)**

- ✓ Llistat de productes utilitzats en les activitats de NDD
- ✓ Llistat d'instal·lacions i utilitatge sotmesos a procediments de NDD
- ✓ Identificació dels treballadors encarregats de realitzar les actuacions de NDD
- ✓ Relació d'aparells i productes que s'utilitzen en les actuacions de neteja i desinfecció
- ✓ Descripció de les rutines i procediments de NDD
- ✓ Descripció de la freqüència de les activitats de NDD per a les diferents instal·lacions i/o utilitatge
- ✓ Descripció del sistema de monitoratge de les activitats de NDD:
 - Observació visual de l'estat de neteja de les instal·lacions, equips i utensilis (una persona responsable d'aquesta comprovació).
 - Anàlisis microbiològiques dels equips i utensilis i periodicitat
- ✓ Descripció del sistema de registre de les activitats de NDD: fulls de control on quedin registrades les tasques realitzades, la supervisió d'aquestes tasques, i les incidències si n'hi hagués i en aquest cas les mesures correctores aplicades.
- ✓ Descripció del sistema d'arxiu dels fulls de control, fitxes de seguretat i fitxes tècniques dels productes emprats i resultats de les anàlisis microbiològiques de l'equip, utensilis i superfícies

Recollida i emmagatzematge de cadàvers:

- ✓ Sistema de recollida, descripció i detall d'ubicació dels contenidors d'emmagatzematge, sistema de recollida (detall de proveïdors encarregats) o destrucció d'aquests.

Altres SANDACH:

- ✓ Sistema de recollida, descripció i detall d'ubicació dels contenidors d'emmagatzematge, sistema de recollida (detall de proveïdors encarregats) o destrucció d'aquests.

MODEL SIGE – Contingut mínim PLA SANITARI INTEGRAL (PSI) – PLA D’HIGIENE I BIOSEGURETAT PLA DE BIOSEGURETAT (I)

ANIMALS I MATERIAL GENÈTIC:

- ✓ Descripció de proveïdors acreditats
- ✓ Inspecció a l'entrada dels mateixos en la granja
- ✓ Quarantena
- ✓ Molls de càrrega i descàrrega: protocol de neteja i manteniment
- ✓ Protocol de maneig d'animals, incloent animals malalts

TREBALLADORS I VISITANTS:

- ✓ Registre d'entrades
- ✓ Vestuaris: sistema de separació zona neta i bruta
- ✓ Roba i calçat d'ús exclusiu per a treballadors i visites: protocol de bugaderia.
- ✓ Personal encarregat.
- ✓ Protocol per a l'accés de persones a l'explotació
- ✓ Indicacions d'ús i cartelleria informativa per al personal

PLA DE BIOSEGURETAT (II) PLA SANITARI INTEGRAL (PSI)

VEHICLES:

- ✓ Protocol de control d'entrada de vehicles o Arc de desinfecció, gual sanitari i/o un sistema equivalent: productes utilitzats.
- ✓ Neteja i manteniment del sistema.
- ✓ Protocols d'autocontrol i mesures correctores en cas d'incidències.
- ✓ Alimentació animal i aigua de beguda:
 - ✓ Control de proveïdors
 - ✓ Descripció del sistema de subministrament d'aliments
 - ✓ Descripció del sistema de càrrega i descàrrega de pinsos
 - ✓ Descripció del sistema d'emmagatzematge de pinsos

SISTEMA DE CONTROL DE SUBMINISTRAMENT D'AIGUA:

- ✓ Qualitat, estat higiènic de dipòsits i conduccions

INSTAL·LACIONS:

- ✓ Manteniment de l'aïllament perimetral

SISTEMA DE MANEIG:

- ✓ Serveis auxiliars compartits: empreses de reparacions, recollida cadàvers...

MODEL SIGE – Contingut mínim PLA SANITARI INTEGRAL (PSI)
PLA SANITARI

- ✓ **En el cas de malalties de declaració obligatòria, és necessari seguir les indicacions d'actuació establertes pel DACC en funció de la malaltia de què es tracti.**
- ✓ **PLA DE VACUNACIÓ**
- ✓ **PLA DE DESPARASITACIÓ**
- ✓ **PROTOCOL DE VIGILÀNCIA DE L'ESTAT SANITARI DELS ANIMALS**
- ✓ **PROGRAMA DE MOSTREIG RUTINARI ENFRONT DE LES MALALTIES QUE SÓN OBJECTE DE CONTROL EN L'EXPLOTACIÓ**

Identificació dels antimicrobians d'ús prioritari davant l'aparició de determinades patologies i d'aquells que hauran d'excloure's.

- ✓ Indicadors de seguiment: valoració, com a mínim amb freqüència trimestral, del consum d'antimicrobians, identificar possibles causes d'increment d'aquest consum.
- ✓ Protocol de recepció, emmagatzematge i conservació de medicaments veterinaris, inclòs el producte sobrant dels tractaments en curs.
- ✓ Registre de tractaments efectuats amb medicaments veterinaris.
- ✓ Pla d'eliminació de residus de medicaments veterinaris en la granja.

PLA DE GESTIÓ DE RESIDUS (I). PLA SANITARI INTEGRAL (PSI)

Procediment gestió de residus de medicaments:

- ✓ Descripció dels contenidors i instal·lacions per a l'emmagatzematge dels residus així com la seva ubicació dins de la granja, protocol i persona encarregada de la vigilància i control dels residus, empresa gestora encarregada de la seva recollida, periodicitat d'evacuació dels residus

Procediment de gestió de residus de pinsos medicamentosos no utilitzats:

- ✓ Descripció dels contenidors i instal·lacions per a l'emmagatzematge dels residus així com la seva ubicació dins de la granja, protocol i persona encarregada de la vigilància i control dels residus, empresa gestora encarregada de la seva recollida, periodicitat d'evacuació dels residus

PLA DE GESTIÓ DE RESIDUS (II). PLA SANITARI INTEGRAL (PSI)

Procediment de gestió de residus de material sanitari fungible:

- ✓ Descripció del contenidors i la seva disposició dins de la granja per a la seva recollida, indicar gestor i periodicitat de recollida.

Procediment de gestió d'envasos de residus:

- ✓ Descripció dels contenidors i la seva disposició dins de la granja per a la seva recollida, indicar gestor i periodicitat de recollida.

- ✓ **Descripció de les condicions estructurals i ambientals de l'explotació.**
- ✓ **Avaluació de factors de risc per al benestar dels animals incloent el risc de desastres naturals (com ara inundacions, terratrèmols o incendis) d'acord amb les característiques del lloc on es troba l'explotació.**
- ✓ **Pla d'acció amb mesures a adoptar sobre els riscos identificats.**

MODEL SIGE – Contingut mínim
PLA DE FORMACIÓ (I)

En matèria de benestar animal, medi ambient, bioseguretat, sanitat, higiene i maneig dels animals, resistència als tractaments incloses les resistències antimicrobianes i les seves conseqüències.

- ✓ Planificació de les activitats formatives dels/de les treballadors/res de la granja. Periodicitat i treballadors/res afectats.
- ✓ Cursos de formació rebuts pels/per les treballadors/res: descripció dels continguts així com les hores lectives
- ✓ Registre de personal que rep la formació amb identificació i data per a valorar la necessitat de cursos de reciclatge

MODEL SIGE – Contingut mínim
PLA DE FORMACIÓ (II)

- ✓ Registre de personal que hagi demostrat un mínim de 3 anys d'experiència pràctica en treballs relacionats amb la cria de bestiar boví.
- ✓ Registre de personal en possessió d'algunes de les següents titulacions: veterinari/a, Títol de tècnic/a en producció agropecuària o títol de tècnic/a superior en ramaderia i assistència en sanitat animal.
- ✓ Catalunya: Ordre ACC/127/2023, de 22 de maig, per la qual es regula la formació del personal que treballa a les granges bovines. 1 de Gener 2024
 - ✓ Personal responsable: curs de manipulador i aplicador de productes biocides d'ús ramader + curs de benestar animal (20 hores) + curs 5 hores de formació de gestió de la gestió ambiental i lluita contra el canvi climàtic
 - ✓ Resta de personal de la granja: curs de 10 hores sobre matèries relacionades amb biocides, sanitat animal, benestar animal, higiene, gestió + curs de benestar animal (20 hores).

Per a tot el personal: Cada 5 anys curs d'adequació dels coneixement de 10 hores

PLA DE MANTENIMENT DE LES INSTAL·LACIONS

- ✓ Procediment de revisió de les instal·lacions, incloent els sistema de ventilació, temperatura i il·luminació.
- ✓ Freqüència de revisió i personal encarregat
- ✓ Llistat de proveïdors i serveis de manteniment i reparació encarregats d'esmenar les deficiències detectades.

Descripció de les mesures implantades per a l'optimització de l'ús d'aigua i energia.

- ✓ Detallar equipament disponible: cabalímetre, higròmetre, luxímetre
- ✓ Registre de consum d'aigua, inclosa l'aigua de rentada
- ✓ Sistema energètic de la granja.
- ✓ Registre de consum energètic
- ✓ Sistema de control tèrmic: sistemes de ventilació i calefacció
- ✓ Mesures per a la reducció del consum d'aigua
- ✓ Mesures per a la reducció del consum energètic en l'explotació

Descripció de les mesures implantades per al control de sorolls, partícules, pols i olors.

- ✓ Detallar equipament disponible: sonòmetre, extractors i ventiladors
- ✓ Sistema de mesurament de gasos de la granja (especificar gasos)
- ✓ Mesures implementades per a reduir sorolls, partícules, pols i olors en l'explotació

Pla de producció i gestió de fem (= PGDR)

- ✓ Descripció del sistema de recollida i instal·lacions previstes per a l'emmagatzematge dels fems: descripció de la mena de fossa utilitzada, freqüència de buidatge, característiques de la bassa d'emmagatzematge.
- ✓ Determinació de la producció anual estimada de fems.
- ✓ Descripció de la gestió prevista per als fems, assenyalant quants es destinaran directament a la valorització agronòmica i quants es destinaran a un tractament autoritzat.
- ✓ Superfície agrícola o forestal per a la utilització dels fems pel productor i identificació de les parcel·les destinatàries, així com identificació dels operadors autoritzats als quals s'hagi lliurat el fem o, en el seu cas, les instal·lacions de tractament autoritzades de destí dels fems.

Tots els plans descrits, que formen part del SIGE, han d'incloure:

- **Registre de les actuacions.**
- **Totes aquelles mesures correctores a implantar en cas de detecció d'incidències en els procediments descrits.**

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Acció Climàtica,
Alimentació i Agenda Rural**

agricultura.gencat.cat